Rok XIV. Nr. 2 | SOSNOWIEC, poniedziałek 2 stycznia 1939 roku | Cena numeru 10 groszy

Expres Zagłębia

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego

ODDZIAŁY: KIELCE, Wesoła Nr. 7, tel. 13-78; BĘDZIN, Małachowskiego Nr. 21, tel. 71-331, DĄBROWA, Sobieskiego 7 i Królowej Jadwigi (róg Narutowicza); ZAWIERCIE, ul. 3 Maja 5, tel. 97; CZELADŹ, Bytomska 31; GRODZIEC, Legionów, tel. 719-66

KRAKÓW Biblioteka Jagiellońska Św. Anny 12

Budżet Francji uchwalony

Dramatyczne obrady parlamentu francuskiego

PARYŻ, 1. 1. PAT. Posiedzenie Senatu i Izby Deputowanych obfitowało w momenty pełne naprężenia. Premier Daladier, który miał wyjechać dzisiaj rano o godz. 1.15 do Tulonu, był zmuszony odłożyć swą podróż do godziny 12, ponieważ budżet, który powrócił z Senatu do Izby Deputowanych, nie był jeszcze przyjęty. Dopiero dzisiaj w południe całokształt ustawy budżetowej oddany Herriota, został przyjęty 372 głosami przeciw pod głosowanie przez przewodniczącego izby wko 228. Posiedzenie Izby Deputowanych zakończyło się o godzinie 12.20.

Premier Daladier opuścił Paryż o godzinie 12, kiedy przyjęcie budżetu nie ulegało już wątpliwości. Premier udał się pospiesznym pociągiem do Tulonu, skąd wyruszy w podróż oficjalną na Korsykę i do Tunisu.

Wczorajsze nocne posiedzenie Senatu zgim czytaniu ustawy budżetowej na rok 1939 kończyło się o godz 4.25 przyjęciem w dru 279 głosami przeciwko 16. Ustawa z poprawkami Senatu została odesłana do komisji finansowej Izby Deputowanych, która rozpoczęła dyskusję nad ustawą w trzecim czytaniu. Komisja wysłuchała przemówień Daladiera i Reynauda, którzy domagali się, by komisja przedstawiła Izbie Deputowanych wnioski, na które mógłby się zgodzić Senat.

O godz 7.30 komisja finansowa Izby Deputowanych jeszcze nie zakończyła prac.

O godz. 8.39 premier Daladier udał się na posiedzenie grupy radykałów socjalnych, domagając się skrócenia obrad i przestrzegania dyscypliny partyjnej.

Posiedzenie Izby Deputowanych wznowiono o godz. 9.35. Rozpoczęto dyskusję nad budżetem w trzecim czytaniu.

Przyjęto tekst ustawy z poprawkami Senatu 369 głosami.

Przed pogrzebem śp. kard. Kakowskiego

Depesza kondolencyjna P. Prez. R. P. Mościckiego

WARSZAWA, 1. 1. Zwłoki ks. kard. Kakowskiego zostały przeniesione do kaplicy i wystawione na widok publiczny. Wyprowadzenie zwłok z pałacu arcybiskupiego do katedry nastąpi w uroczystym kondukcie żałobnym we wtorek. Zgodnie z prawem kanonicznym, władza w archidiecezji warszawskiej przeszła w ręce kapituły metropolitalnej warszawskiej. Wybór wikariusza kapitularnego nastąpi po uroczystościach pogrzebo

Według przypuszczeń, wikariuszem metropolitalnym obrany będzie ks. arcybiskup Gall.

Ojciec św. zamianuje nowego arcybiskupa prawdopodobnie dopiero w lutym. Być może, iż nowy metropolita otrzyma od razu kapelusz kardynalski. Obecnie Polska posiada w kolegium kadynalskim tylko jednego przedstawiciela, ks. Prymasa Hlonda.

Kapituła metropolitarna wyłoniła komitet który zajmie się opracowaniem programu pogrzebu. W skład komitetu weszli księża prałaci: W Kępiński, A. Fajęcki, Z. Choromański, Z. Kaczyński i M. Węglewicz

WARSZAWA, 1. 1. PAT. Pan Prezydent Rzeczypospolitej z powodu śmierci J. E. ks. Kardynała A. Kakowskiego przesłał na ręce ks. Arcybiskupa Galla depeszę kondolencyjną nast. treści:

J. E. ks. Arcybiskup Stanisław Gall — Warszawa.

Do głębi wzruszony wiadomością o zgonie J. Eminencji ks. Kardynała Aleksandra Kakowskiego przesyłam kapitule metropolitalnej wyrazy najszczerszego współczucia w żalu, który jednoczy cały nasz naród wobec straty Arcypasterza i wielkiego obywatela którego dostojna postać w ciężkich nieraz chwilach świeciła Polsce przykładem godności i poświęcenia

(—) Ignacy Mościcki

W imieniu p. marszałka Edwarda Śmigłego-Rydza złożył na ręce J. E. ks. Arc. Galla kondolencję p. generał brygady Emil Przedgryzmirski-Krukowicz

PIWA TYCHY
1629
Od trzystu lat idą w świat

Węgry opuszczają Ligę Narodów

BUDAPESZT, 1. 1. Węgierski minister spraw zagranicznych hr. Csaky opublikował w noworocznym numerze „Pester Lloyd" sensacyjny artykuł, w którym między innymi wyjaśnia stanowisko Węgier do paktu antkomunistycznego oraz Ligi Narodów.

„Węgry — pisze hr. Csaky — znają i umieją wysoko cenić wartość paktu antykomunistycznego. Z ubolewaniem musimy równocześnie stwierdzić, że znaczenie Ligi Narodów w ostatnim dziesięcioleciu systematycznie malało. Zdajemy sobie dokładnie sprawę z tego, że utworzyły się dwie wielkie ideologie i że nie można równocześnie należeć do dwuch wyznań".

Nieszczęśliwe wypadki w podziemiach kopalni

Onegdaj w podziemiach kop. Renard w Sosnowcu wydarzył się nieszczęśliwy wypadek, którego ofiarą padł górnik 43-letni Jan Pampuła.

W czasie pracy na filarze spadł duży kamień oderwany od stropu i uderzył Pamułę w głowę raniąc go niebezpiecznie. Pamuła spadł z wysokiej drabiny łamiąc sobie nogę.

Rannego przewieziono do szpitala, gdzie pozostanie przez dłuższy czas na leczeniu.

Ciężkiemu wypadkowi uległ w podziemiach kopalni Dorota górnik Franciszek Guliński. Oberwany węgiel przysypał częściowo nieszczęśliwego, którego uratowali koledzy. Rannego przewieziono do szpitala.

Niemcy i południ.-wschodnia Europa

Plany gospodarcze Rzeszy w b. r.

BERLIN, 1. 1. W ostatnim numerze organu tutejszej Izby Handlowej i Przemysłowej ukazał się artykuł podsekretarza stanu Rudolfa Brinkmanna z ministerstwa gospodarki Rzeszy na temat „Niemcy i południowo - wschodnia Europa", naświetlający niejako życzenia gospodarcze i aspiracje niemieckie w bieżącym roku.

Brinkmann stwierdza m. in., że obydwa rejony gospodarcze: Niemcy i południowo wschodnia Europa uzupełniają się wzajemnie. Wzajemne stosunki gospodarcze obu rejonów w ciągu ostatnich lat rozwijały się coraz pomyślniej, co jednak jeszcze nie oznacza, by granice wzajemnego ustosunkowania się oraz uzależnienia do siebie się zbliżały.

Dotychczas bowiem — pisze Brinkmann — osiągnięciu tego celu przeciwstawiają się jeszcze momenty politycznej natury. Niemcy z trwogą przypatrują się jeszcze temu, jak w południowej Europie pewne czynniki starają się za wszelką cenę przeciwdziałać gospodarczemu złączeniu Rzeszy z tym rejonem gospodarczym. Dotychczasowe metody udzielania pożyczek politycznych uzależniły poważnie niektóre państwa od pewnych mocarstw.

Niemcy również na przyszłość poczynią wszelkie kroki, by doprowadzić na tych terenach do wzajemnej wymiany towarowej. Niemcy są skłonne południowo - wschodnim państwom udzielić znacznych ulg celnych na produkty rolnicze oraz prowadzić politykę stałych cen, przewyższających nawet ceny na rynkach światowych. W ten sposób państwa te zdobędą stały rynek zbytu. Skuteczność tych korzyści gospodarczych powiększy się jeszcze przez zawarcie długoterminowych umów handlowych.

O ile chodzi o przemysł — pisze Brinkmann — Niemcy są skłonne współpracować nad pełnym uprzemysłowieniem południowo - wschodniej Europy i całe swe zainteresowanie skłonne są skierować ku wyszukiwaniu źródeł surowcowych celem intensywnego wykorzystania ich. — Pod tym względem Niemcy nie tylko będą służyły swym doświadczeniem, ale poza tym jeszcze udzielą dobrych kredytów towarowych.

W końcu Brinkmann zapewnia że Niemcy nie mają żadnych dążeń imperialistycznych, lecz że chodzi im wyłącznie o pomyślną przyszłość i dobrobyt południowo - wschodniej Europy, którą pragną w ten sam sposób dźwignąć gospodarczo, jak wielkie Niemcy. Niemcy nie posiadają żadnych ubocznych celów politycznych, ani też nie zamierzają krajów tych uzależnić gospodarczo od siebie.

Londyn niezadowolony ze zbrojeń morskich Niemiec

LONDYN, 1. 1. PAT. Komentując zapowiedziane przez Niemcy rozszerzenie programu morskiego w zakresie budowy łodzi podwodnych „Times" zaznacza, że o ile w wyniku rozmów berlińskich Niemcy w pełni skorzystają z prawa, jakie im przysługuje na zasadzie traktatu morskiego z 1935 r., to w Anglii nie wywoła to zaniepokojenia. Aczkolwiek W. Brytania może ze spokojem spoglądać na rozbudowę niemieckich zbrojeń morskich w zakresie, w jakim się na to już z góry zgodziła, to jednak rozbudowa ta może mieć bardziej niepokojący efekt w innych krajach, gdzie może pociągnąć za sobą wznowienie wyścigu zbrojeń morskich. „Times" podkreśla, że angielsko-niemiecki traktat morski istnieje nadal w całej rozciągłości.

„Daily Telegraph" zaznacza, że proponowany krok niemiecki bynajmniej nie wywołał zadowolenia w Londynie. Dziennik wyraża nadzieję, że przedstawiciele brytyjscy zdołają, być może, skłonić admiralicję niemiecką do zmiany stanowiska co do nagłości programu rozbudowy floty niemieckiej. Według „Daily Telegraph'u" w kołach admiralicji brytjskiej podkreślają, że w razie wykonania niemieckiego programu zbrojeń morskich W. Brytania zmuszona byłaby znacznie rozszerzyć swój program w zakresie jednostek morskich, mogących zwalczać łodzie podwodne.

SERWISY DO OBIADU, BIAŁEJ I CZARNEJ KAWY, od najtańszych do najdroższych, najnowszych fasonów i deseni.
Duży wybór KRYSZTAŁÓW w różnych gatunkach. ◆ Nakrycia stołowe, naczynia i wszelkie artykuły kuchenne!
Talerze, szklanki, spodki i t. p. zabawki dziecinne.
Poleca H. ALTMAN
Ceny stałe i niskie. ◆ ◆ Obsługa solidna. ◆ ◆
SOSNOWIEC, UL. MODRZEJOWSKA 19. ◆ TEL. 63010.

SPORT

Nie dokończono meczu o puchar Spenglera

HC. Davos -- LTC. Praga 1 : 0

Pierwszy turniej o nowy puchar Spenglera wyłonił zwycięzcę, ale przy zielonym stoliku.Decydujący mecz między wyłonionymi przeciwnikami LTC. Praga i HC. Davos, który miał wyłonić zwycięzcę, został rozegrany w atmosferze nadwyraz gorącej i mało sportowej, spotęgowanej jeszcze stronniczym sędziowaniem Szwajcara Fasla i Szweda Jöhnkego.

Fasel tuż po zaczęciu spotkania wykluczył z gry dwuch graczy LTC. Pergla i Buckne, tak, że Czesi w pierwszej tercji mieli tylko czterech graczy na lodzie. W tym też czasie udało się Szwajcarom zdobyć bramkę przez Pica Cattiniego. Krótko po tym, nastąpiło zderzenie P. Cattiniego z Maleckim, przy czym Szwajcar uderzył Czecha w głowę.

Po incydencie LTC zeszło z lodu i nie chciało spotkania dokończyć. Żądało wykluczenia graczy szwajcarskich, na co jednak sędziowie się zgodzić nie chcieli — Po długich targach Czesi zgodzili się dokończyć zawody, dostając taką instrukcję telefoniczną od związku w Pradze jednak pod warunkiem, że Cattini grać nie będzie.

Tutaj jednak wystąpiła komisja pucharu Spenglera i na mocy obowiązujących przepisów przyznała zwycięstwo H. C. Davos. Szwajcarzy zrezygnowali jednak z tytułu zwycięzcy.

Przedstawiciele obydwuch drużyn ponowili próby wzajemnego pojednania się co też ostatecznie po usunięciu wszystkich różnic, nastąpiło. Postanowiono puchar w tym roku nie oddać, a na znak zgody pojednane drużyny rozegrają w lutym w Davos spotkanie towarzyskie.

Przed meczem z Francją

Zawody treningowe dwóch teamów

w Katowicach

W związku z przygotowywaniem reprezentacji Polski do meczu z Francją odbędą się w piątek (w Święto Trzech Króli) zawody treningowe dwóch teamów o godz. 14-ej na boisku Policyjnego K. S. w Katowicach przy ul. Moniuszki.

W związku z powyższym kapitan związkowy PZPN p. Kałuża, podczas ostatniego pobytu w Katowicach powołał następujących zawodników:

z KS. „Warszawianka" — Rudnickiego;
z KS. „Polonia" — Szczepaniaka i Nyca;
z KS. „Warta" — Twórza;
z KS. „Cracovia" — Górę;
z LKS. „Pogoń" — Matyasa;

z KS. „Ruch" — Wodarza, Gemzę, Ibrona, Mikundę i Skrzypca;

z AKS. — Piątka, Mrugałę, Kinowskiego, Bentkowskiego, Wostala, Pytla i Pochopina;

z TS. „Naprzód" Lipiny — Pieca I, Pieca II i Michalskiego;

z KS. „Dąb" — Dytkę, Grządziela, Krawca i Szymurę;

z KS. „Śląsk" — Goda, Cebulę, Kulawika, Walusia, Więcka i Niechcioła;

z KKS. „Pogoń" Katowice — Żebloka, Singewalda, Kruka i Musiała.

Zawodnicy z Warszawy, Lwowa i Poznania zjeżdżają do Katowic w nocy z 5 na 6 stycznia.

Hokej na Śląsku

Zwycięstwo BBTE nad Dębem

3:1 (2:1, 1:0, 0:0)

Zespół budapeszteński BBTE, po piątkowym remisie, uzyskanym na sztucznym lodowisku w meczu z Pogonią, w sobotę stosunkowo łatwo rozprawił się z drużyną Dębu. Goście zagrali jednak w drugim występie przynajmniej o pół klasy lepiej niż w pierwszym, a przy tym Dąb okazał się wybitnie nie w formie.

BBTE, to zespół, który potrafi zawsze zagrać odpowiednio do przeciwnika, nie wysilając się przy tym więcej niż potrzeba na uzyskanie wyniku, który nie kompromituje. W drużynie Węgrów nie było widać specjalnie wybitniejszych punktów, ale nie było też specjalnie słabych, może poza bramkarzem, który zresztą i tak w tym dniu okazał się o wiele lepszym od Tarłowskiego. — Ale za to BBTE grał bez zarzutu zespołowo i jeżeli Pogoń w meczu z Węgrami odniosła większy sukces niż jej konkurent, to właśnie dlatego, że potrafiła grać od Dębu bardziej zespołowo.

Nieprzemyślane i nieskordynowane ataki napastników Dębu rzadko potrafiły być groźnymi.

Bramki uzyskali dla BBTE: Harray, Helmecy i Szamossy, a dla Dębu Kasprzeki.

BBTE Budapeszt — 09 Mysłowice

6:1 (4:0 1:1 1:0).

Mecz ten został rozegrany w niedzielę w Mysłowicach. Bramki zdobyli dla gości: Helmecy, Harray i Szamosy po 2. Dla Mysłowiczan Granda z wypracowania Neya, który był najlepszym graczem na lodowisku. Widzów 1500.

Pary na mecz pięściarski

ŚLĄS—ŁÓDŹ W SOSNOWCU.

W dniu 15 stycznia odbędzie się w Sosnowcu spotkanie bokserskie między reprezentacjami Łodzi i Śląska. Ponieważ składy obu drużyn są już znane przeto możemy ustalić, jakie walczyć będą w powyższym spotkaniu.

Według kolejności wag, na pierwszym miejscu zawodnicy Łodzi: Rossman — Jasiński, Marcinkowski — Jarząbek, Spodenkiewicz — Welgruen, Wdowiński — Chrobek, Szczapiński — Akerman, Niwewadził J Paterek, Moszkowicz — Wiedeman i Klodas — Wrazidło.

Ostatni mecz tych dwóch zespołów zakończył się w Łodzi zwycięstwem zawodników łódzkich w stosunku 9:7.

Hokeiści Unii

ZDOBYLI PKT WALKOWEREM.

W klasie B miało się odbyć jedno spotkanie w Chebziu, pomiędzy OMP Nowy Bytom a Unią z Sosnowca. Ponieważ drużyna OMP nie stawiła się na lodowisko, sędzia odgwizdnął walkower dla Unii.

Mecz bokserski

POLSKA — HOLANDIA.

W sobotę odbyła się rozmowa telefoniczna między zarządem PZB w Poznaniu a zarządem warszawskiego okręgowego Związku Bokserskiego, podczas której ustalono ostatecznie, że mecz bokserski Polska—Holandia odbędzie się definitywnie w Warszawie w dniu 15 bm. o godz. 12 w sali cyrku warszawskiego.

Międzynarod. turniej hippiczny

W BERLINIE.

W dniu 27 bm. do 5 lutego w berlińskiej Deutschlandhalle rozegrane zostaną międzynarodowe zawody hippiczne.

Do zawodów tych zgłoszeni zostali jeźdźcy 10-ciu państw, a mianowicie: Francja, Polska, Belgia, Włochy, Czechosłowacja, Rumunia, Szwecja, Dania i Polska

Radio a Nowy Rok

Jakkolwiek danym było go przeżyć — miło jest zostawić za sobą rok czasu. — Choćby uciekło z nim razem nieco naszej młodości i sił, choćby do naszego stanu duchowego posiadania wsączyło się dużo gorzkich doświadczeń. Zostawiamy je przecie za sobą — a wnioski są naszą niepodzielną własnością. Błędy naprostują ścieżki. Ze „smugi cienia" wychodzi się w światło — chociażby — poznania. A owoc poznanej tak czy inaczej szczęśliwości rumieni się dalej i nabrzmiewa sokami — w pamięci, w myślowych do niego nawrotach. Bodaj jedna rzecz szczęśliwa przeżyta, nawet jeśli i ona (jak wszystko) zdążyła zasunąć się w cień — ileż ciepła i światła daje ze siebie na dalszą drogę.

Rocznemu etapowi wędrówki należy się wszakże chwila zastanowienia. Jeśli szczęście, to czy z siebie samych byliśmy tacy szczęśliwi. Jeśli zło się nam wylarzyło, gorzkie i ciemne — z czegóż to ono powstało? Z naszej opieszałości lub błędu, czy też wydaliśmy się komuś czy czemuś lekkomyślnie — i w porę nie obronieni — na pastwę. A może brak idei, brak ludzi, brak drogowskazu, sprawił żeśmy przegrali?

A wracając do doświadczeń roku — ileż razy ogarnęło nas jak pusta śnieżna przestrzeń — osamotnienie. Bodajby się pojawił znak jakiś na ziemi, wodzie czy niebie! List, pukanie do drzwi w głuchy wieczór zimowy, może telefon? Skądś błysk, melodia, słowo życzliwe, głos ludzki zbawczy i ciepły.

Jak gotowa przygrzana słońcem gleba, czekaliśmy podświadomie na ziarno — a wiatr samą plewę nawiewał. Nic nie urosło nam w duszy, żadne dobro oczekiwane nie rozkrzewiło się w życiu. Czekamy więc dalej — na nic nie jest za późno — wszystko dobre przychodzi w porę.

Mówienie o radiu w tym roztrząsaniu spraw najbardziej istotnych nie będzie przesadą. Z niewinnej rozrywki, z technicznego dowcipu rozrosło się na miarę zbiorowego ogromnego życia w porównaniu z którym nasze wydaje się małe, i w którym mieści bez reszty. W nowym roku spragnieni jesteśmy czegoś nowego, czegoś dobrego, czegoś większego niż wszystko dotychczasowe. Nawet malutka błaha nowość — prezencik — sprawia nam radość, a tu — okno na wielki świat! Reguła — radia nie lubią, lub tylko nie chcą, ci co go nie poznali — nie ma wyjątków — ta wielka już dziś — niewiadoma ma to do siebie, że nic z'ego a samo tylki dobro wnosi nam w życie. I nic się nie da tak dostosować do posmaku naszych upodobań, ciekawości i potrzeb jak głos eteru. Nie mówmy już o cudzie technicznym — z nim żeśmy się już otrzaskali. Ktoby tam podziwiał sekret żarówki przy każdym przekręceniu kontaktu, działanie motoru w aucie, dziwo telefonicznej rozmowy.

Myślimy już kategorią **co**, a nie **jak** daje. Jeśli wplątani jesteśmy w gęstwę życia miejskiego — nici wiążące nas ze światem sprawne muszą być nieustannie. Cóż się to dzieje w mieście, w państwie, w jego technice, polityce i kulturze — drukowane słowo — cud dawno przebrzmiały — to jak dyliżans wolno wlokący wieści. Jeśli nas od świata odsunęły okoliczności, miasteczko, osiedle, wieś, strażnica — no to tym bardziej, tym przecież bliżej być musimy wszystkiego. Jak że tu samemu, ciemnemu i głuchemu zamierać w pustce?

A w trudnym życiu, borykającym się z materialnymi sprawami, jak wytrzymać bez rady we wszelkich dziedzinach jakże tu dobrowolnie wyrzec się drogi wyjścia, która może jest tuż bliziutka i utorowana, ale się o niej nie wie, to przecież jest tak jakby jej wcale nie było?

O ileż powiększy się i rozszerzy świat naszej pracy przez poznanie jej wszystkich możliwości. O ileż powiększy się i polepszy świat naszej myśli przez wskazanie dróg jakimi ją już zaraz, od dzisiaj możemy wzbogacić. Wreszcie — a może na pierwszym miejscu dobrodziejstw radia to już w zależności, jak się czyje życie układa — należy postawić sprawę odpoczynku i rozrywki, bo trudno rozgraniczyć te rzeczy. Jak to jeszcze niedawno na książce i kinie kończyła się radość naszych dni powszednich i świąt. Cóż mieliśmy z muzyki? Swój albo cudzy gramofon, swój albo cudzy fortepian. Więcej udręki niż radości — i żadnego wpływu na gatunek tej muzyki wtłaczającej się w życie najczęściej nie w porę i nie takiej, jakbyśmy chcieli. — Kąpiel w fali dźwiękowej — to wypoczynek, a zarazem przeżycia najpełniejsze i najdoskonalsze. Ktoś woli tango, ktoś Bacha — to już jest jego sprawa najosobistsza. Ktoś spragniony jest piosenki ludowej swojej czy innej dzielnicy. A wreszcie głos ludzki to też według teorii fizyki muzyka i nawet najdoskonalsza. Jeśli ktoś słyszał o **barwie** dźwięku — no to głos ma jej skalę największą. I pamiętajmy wszyscy **wielcy** mówią dziś do nas w radio. Mężowie stanu, artyści, ludzie wiedzy technicznej, wszyscy ci, których bez radia nie słyszelibyśmy nigdy. I nie tylko dają swój głos, pogląd, wiedzę, władzę lub czar. Dają go dla nas. Tu się nie mówi do wszystkich — mówi się do każdego. I oto Nowy Rok przy radiu zaczęty jest nowym życiem. Jest napewno szerszy, a może być lepszy. Może być dobry. Może być z wszystkich najlepszy.

Siłę i światło nowe nieznane, a zbawcze dopuśćmy do życia, które było nieraz i ciemne i słabe. Niech w nim działają swobodnie, bo mogą działać radośnie i nieoczekiwanie.

W. B.

Chociaż całkowicie podobne w wyglądzie,
ale różne w wartości odżywczej

mleko chude 5 gr. za litr

ze Spółdzielni Ziemiańskiej
dla zbytu mleka

Dekoracja odznaczonych
KRZYŻAMI ZASLUGI.

Wczoraj w starostwie grodzkim w Sosnowcu starosta Walewski dokonał dekoracji Krzyżami Zasługi około 20 osób z Sosnowca.

Starosta Walewski, wręczając odznaczonym Krzyże Zasługi wygłosił okolicznościowe przemówienie. W imieniu odznaczonych przemówił prezes Br. Górecki Między innymi udekorowani zostali srebrnymi Krzyżami Zasługi pp.: Br. Górecki Ojdanowski, Siłuszek, Stypa. Brązowy Krzyż Zasługi otrzymali pp.: współwłaściciel i dyrektor wydawnictwa „Expresu Zagłębia" Witold Zieliński i Stanisław Jarzyński, pracownik drukarni „Expresu Zagłębia".

W starostwie pow. w Będzinie dekoracji Krzyżami Zasługi dokonał wicestarosta mgr. Siekierzyński. Udekorowanych zostało kilkadziesiąt osób.

—:O::—

Z Kielc

Przedstawiciel Warny
W KIELCACH.

Kielecki zarząd miejski gościł dyrektora wodociągów i kanalizacji w Warnie inż. Minczo Raiczewa. Inż. Raiczew przybył do Polski w sprawach związanych z transportem kilkudziesięciu wagonów żeliwnych rur wodociągowych, zamówionych przez Bułgarię w zakładach „Węgierskie Górki".

Do Kielc przybył inż. Raiczew specjalnie w celu zapoznania się z funkcjonowaniem i eksploatacją wybudowanej niedawno, nowoczesnej mechanicznej oczyszczalni ścieków, której Warna do tej pory nie posiada.

—:o:—

Kedy wolno zapisywać
LEKARSTWA WEDŁUG OBNIŻONEGO CENNIKA.

Taksa aptekarska przewiduje w niektórych wypadkach obniżone stawki na lekarstwa, gdy są one zapisywane chorym niezamożnym. Obecnie zostało wydane wyjaśnienie do lekarzy, by zapisywali recepty z adnotacją „pro paupero", tylko w tych wypadkach gdy sami udzielają choremu pomocy bezpłatnie, bądź też na warunkach ulgowych. Lekarstwa dla biednych zapisywane mają być tylko w razie stwierdzenia stanu niezamożności chorego.

—oOo—

Wylosowane bony
FUNDUSZU INWESTYCYJNEGO.

W dn. 29 bm. wylosowane zostały do umorzenia Bony Funduszu Inwestycyjnego oznaczone nr. 3778 6024 15734 23518 25618 17023 32955 39428.

—oOOo—

Sensacyjny proces b. narzeczonego
„MISS EUROPY"

Do wydziału cywilnego sądu okręgowego w Wilnie płynęło sensacyjne powództwo b. narzeczonego miss Europy Tatiany Masłowówny, przemysłowca holenderskiego H. Scholtena milionera, który dochodzi sumy około 800.000 zł. od ciotki Miss Europy Wiery Afanasjewowej.

Sprawa ta posunęła się obecnie o tyle naprzód, że pretensje Scholtena zostały zabezpieczone na nieruchomościach Wiery Afanasjewowej w Olchowej koło Michaliszek i na Popławach.

Otwarcie uniwersytetu robotniczego
P. T. O. K. w Kielcach

W lokalu kieleckiego obwodu OZN. odbyła się uroczystość otwarcia uniwersytetu robotniczego Pracowniczego Tow. Oświatowo - Kulturalnego im. St. Żeromskiego.

W sali wykładowej zgromadziło się około 200 robotników z Kielc i okolic Uroczystość zagaił przewodniczący kieleckiego oddziału PTOK. dyr. I. Sikorski, powołując do prezydium pp.: posła Piebanka, inspektora szkolnego Rychtera oraz robotników Pałkę, Pawlaka, Sikorskiego i Szymańskiego.

Cele i zadania uniwersytetu robotniczego omówili: inspektor oświaty pozaszkolnej p. Szczęsny i kierownik oddziału spraw ruchu zawodowo - gospodarczego kieleckiego obwodu OZN. p. Lengas. Następnie przemawiali: przewodniczący okręgu kieleckiego PTOK. dyr. J. Śpiewak, w imieniu kieleckiego okręgu OZN. kierownik okręgowego oddziału spraw ruchu zawodowo - gospodarczego p. Barański oraz z ramienia słuchaczy uniwersytetu robotniczego i ZPZZ. p. Gładysz

Wykłady odbywać się będą we wtorki i piątki od godz. 18.

Café–Restaurant
„SAVOY"
Sosnowiec, ul. 3-go Maja 8.
Tel. 61-901 62-735 Podziemia 62-791.

Od 1 stycznia 1939 r. NOWY PROGRAM ARTYSTYCZNY:
AGNES CHARLES
ZOSIA KALINOWSKA
BERNARDI'S atrakcja komiczno - muzykalna.
Dwie doskonałe orkiestry: W KAWIARNI Bronisław PASTER
W Podziemiach „GOŁKA—PLEWA"

Wiadomości bieżące

Poniedz. 2 Styczeń

Dziś: Eugeniusza
Jutro Mieczysława
Wschód słońca: 7,44
Zachód słońca 3,38

Dyżury aptek w Sosnowcu

Dziś dyżury nocne pełnią następujące apteki:
J. Garbaczewskiego, ul. Sienkiewicza 9
C. Truszkowski, ul. Piłsudskiego 46
L. Turskiego, ul. 3 go Maja 18
W. Wasilewskiego, ul. Modrzejowska 10
W. Zieleżińskiego, ul. Orla 28

—oOo—

Teatr miejski w Sosnowcu

Dziś o godz. 20.30 wystąpią tylko jeden raz znakomita pieśniarka Mira Ziemińska i gwiazdor ekranu i sceny Eugeniusz Bodo w wielkim wieczorze humoru. Znakomita ta para zaprezentuje swój niezwykle bogaty program, to też występ ten wzbudził zrozumiałe olbrzymie zainteresowanie. Przy fortepianie Tadeusz Sygietyński. Bilety wcześniej do nabycia w firmie W. Czechowski, ul. 3-go Maja 8, tel. 61824.

We wtorek, dnia 3 bm. o godz. 19 dla Związku Przyjaźni komedia de Fleursa i Caillaveta „Zakochani".

W środę, dnia 4 bm. o godz. 20.30 teatr miejski odegra na Saturnie w sali klubu cieszącą się wielkim powodzeniem pełną humoru komedię de Fleursa i Caillaveta „Zakochani". Bilety wcześniej do nabycia w księgarni p Cieślińskiego w Czeladzi.

— **AKADEMICKIE KOŁO ZAGŁĘBIAN** komunikuje ,że wycieczka do Warszawy odbędzie się dnia 8 bm. o godz 13.26 z Sosnowca zapisy na wycieczkę przyjmuje p. Fudalej M. w dniu 5 bm. (czwartek) od godz. 10.30-11.30 oraz w dn. 7 bm. (sobota) od godz. 16-17 na Dworcu w Sosnowcu".

Składanie życzeń
NOWOROCZNYCH W ZAŁĘBIU.

W dniu wczorajszym wicestarosta mgr. Siekierzyński w Będzinie i starosta grodzki w Sosnowcu p. R. Walewski przyjmowali życzenia noworoczne dla P. Prezydenta Rzplitej prof. I. Mościckiego, Marszałka Śmigłego - Rydza oraz Rządu.

—:O::—

O przekroczenie ustawy
APROWIZACYJNEJ.

Wydział karno - administracyjny starostwa pow. w Będzinie ,pociągnął do odpowiedzialności karnej około 80 osób w związku z przekroczeniem ustawy aprowizacyjnej wydanej w sierpniu 1938 r.— Ponadto oskarżeni odpowiadali za nieprzestrzeganie warunków higienicznych przy sprzedaży mąki, kaszy itd. W wyniku rozprawy kilkadziesiąt osób skazanych zostało na grzywny od 20 do 100 zł.

Jak minął Sylwester
W ZAGŁĘBIU.

Rok 1938 odszedł od nas bezpowrotnie. Dla jednych był on rokiem przykrym i uciążliwym, innym zaś przyświecał promienistym blaskiem szczęścia. Taki już jest świat i na nim zmienne losy życia ludzkiego.

Noc Sylwestrowa minęła w miastach Zagłębia dość gwarno i wesoło. Nie były to wprawdzie te staropolskie szampańskie zabawy... Szampan gdzie niegdzie perlił się w kieliszkach, ale w większości raczono się „wyborową" względnie koniaczkiem.

A gdy rozległy się odgłosy dzwonów i zegary wybiły godzinę 12-tą, powitano radośnie nowy 1939 rok. Powitanie Nowego Roku odbyło się z wiarą i przeświadczeniem, że będzie lepszy od starego.

Chciejmy w to wierzyć. I z tą wiarą przystąpmy do codziennej pracy.

Sosnowiczanie wierni swej tradycji szczelnie zapełnili kościoły zarówno w wieczór sylwestrowy, jak i w dniu Nowego Roku.

Cały bawiący się Sosnowiec skoncentrował się w Noc Sylwestrową w lokalach restauracyjnych, dancingach i na zabawach urządzonych przez miejscowe organizacje. Wiele osób ze względów oszczędnościowych witało Nowy Rok w domach prywatnych.

Śmietanka zagłębiewska odjechała własnymi limuzynami do zakopiańskich Giewontów lub do uroczej Wisły na festiwal śnieżny Szarzyzna urzędnicza przy zapalonych choinkach zapomniała na krótki czas o ratach, komornym, wpisowym itp.

Przedstawienie sylwestrowe w teatrze miejskim w Sosnowcu cieszyło się dużym powodzeniem. Była to więc „wesoła noc Sylwestrowa" dla dyrekcji teatru.

Z pośród wielu zabaw ,jakie się odbyły na wyróżnienie zasługują: bal urządzony w lokalu Zw. Prac. Przem. i Handlowych zabawa sylwestrowa w Liceum pedagog. i szkoły ćwiczeń przy ul. Wawel i bal sylwestrowy tow. sport. Sarmacja w Będzinie.

Doskonale bawiono się również w „Savoyu", Udziałowej i Rexie Przy dźwiękach orkiestr korowód par tanecznych przesuwał się po sali w hucznym rozgwarze. Jeszcze w południe można było spotkać dorożki z „zawianymi" pasażerami

Policja w Noc Sylwestrową miała naogół mało kłopotu z „miłośnikami" alkoholu. Poza drobnymi incydentami, poważniejszych bójek i wypadków nie zanotowano. J. O--ski.

Opłaty do Kasy Bratniej
ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO

Minister opieki społ. wydał zarządzenie w sprawie opłat na rzecz Kasy Bratniej górników w Zagłębiu Dąbrowskim w pierwszym kwartale 1939 r.

Na podstawie tego zarządzenia kopalnie Zagłębia Dąbrowskiego mają wpłacić łącznie w pierwszym kwartale 1939 r. około 332.000 zł. do Kasy Bratniej.

Kopalnie okręgu krakowskiego wpłacić mają 14.000 zł. Jak wiadomo, Kasa Bratnia skupia wszystkich górników Zagłębia Dąbrowskiego i Krakowskiego i ma za zadanie płacenie rent górniczych zwolnionym z pracy, wskutek starości.

5000 zł. nagrody dla polskiego konstruktora
za model produkcyjny odbiornika popularnego

Polskie Radio wespół z Komitetem do Spraw Kultury Wsi i Państwowym Instytutem Telekomunikacyjnym ogłasza konkurs na model produkcyjny popularnego odbiornika typu bateryjnego.

Odbiornik ten ma być podstawą do radiofonizacji najszerszych warstw ludności wiejskiej.

Wymagania konkursu idą w tym kierunku, aby zgłoszony model zawierał minimum części pochodzenia zagranicznego, łączył wysoką jakość techniczną z możliwie najniższą ceną i nadawał się do produkcji masowej.

Na konkurs należy zgłaszać odbiornik modelowy wraz z rysunkami warsztatowymi i kalkulacją ceny.

Nagrodzony model uznany zostanie za polski popularny odbiornik bateryjny dla wsi i otrzyma premię w wysokości 5.000 złotych.

Ostateczny termin zgłaszania prac na konkurs upływa dnia 28 lutego 1939 roku o godzinie 12-ej w południe.

Bliższych informacyj co do warunków konkursu udziela Polskie Radio (Biuro Studiów) Warszawa, Mazowiecka 5, listownie lub osobiście w godzinach od 12 do 13-ej, z wyjątkiem sobót.

RADIO

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

Poniedziałek 2 stycznia.

6.30 Pieśń kiedy ranne wstają zorze 6.35 Gimnastyka 6.50 Płyty 7.00 Dziennik poranny 7.15 Muzyka 8.00 Przerwa 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa 12.03 Audycja południowa 13.00 Audycja dla kupców i rzemieślników 13.30 Przerwa 15.00 Teatr Wyobraźni dla młodzieży 15.30 Muzyka obiadowa 16.00 Dziennik popołudniowy 16.08 Wiadomości gospodarcze 16.20 Kronika naukowa 16.35 Współczesna muzyka angielska 17.20 Pogadankę 17.30 Koncert kameralny 18.00 Audycja dla wsi 18.30 Koncert rozrywkowy 19.00 Audycja żołnierska 19.30 Dalszy ciąg koncertu rozrywkowego 20.35 Audycje informacyjne 21.00 Cyklon — powieść mówiona 21.15 Recital fortepianowy 21.40 Nowości literackie 22.00 Koncert 22.55 Przegląd prasy 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego. Komunikat meteorologiczny 23.05 Wiadomości z Polski w języku francuskim 23.15 Patrz program W-wy II.

KATOWICE

Poniedziałek, 2 stycznia.

5.30 Dzień dobry — wesoły montaż płytowy 6.30 Program na dziś 14.00 Muzyka rozrywkowa 14.50 Wiadomości bieżące i giełda 18.00 Za miedzą -- audycja słowno muzyczna 18.25 Wiadomości sportowe 22.00 Pierwszy dancing Krysi — słuchowisko. 23.05 Zakończenie programu lokal

———oOOo———

W telegraficznym skrócie

ŻYDOM NIE WOLNO URZĄDZAĆ SYLWESTRA W GDAŃSKU

Zarządzeniem senatu W. M. Gdańska zabroniono żydom urządzania w Gdańsku jakichkolwiek imprez sylwestrowych.

Jednocześne wydano zakaz właścicielom lokalów publicznych, restauracyj i hoteli wynajmowania pod wysoką grzywną, swych lokali żydom na urządzanie zabaw w noc sylwestrową.

DZIELNICA ROBOTNICZA NAZWANA IMIENIEM OJCA MUSSOLINIEGO.

Mussolini udał się z Rocca delle Camminate do Porlii, gdzie dokonał inauguracji nowej dzielnicy robotniczej, nazwanej dzielnicą Aleksandra Mussoliniego, ojca założyciela imperium. Następnie Mussolini zwiedził miejscową ochronkę, sierociniec i siedzibę organizacji młodzieży faszystowskiej, poczem powrócił do Rocca

Tajemniczo giną dzieci
W KAIRZE.

Władze egipskie zwróciły uwagę na bardzo wysoką ilość zaginionych bez wieści w Kairze.

W rubryce tej na listach policyjnych figurowało w grudniu po 14 nazwisk dzienie przeważnie dzieci od 3 do 9 lat oraz chłopców w wieku 12 -- 17 lat

Nowość! Taborety stalowe

z oparciem i bez oparcia od 50 do 70 cm. wysokie.

Fabryka Wyrobów Metalowych i Opakowań Blaszanych „Decorem"

SOSNOWIEC.

KINO „EDEN"

Humor, dowcip i sentyment wyznaczyły sobie rendez — vous w świetnym filmie

HOTEL W TYROLU

w rol. gł.: ROBERT YOUNG FLORENCE RICE i FRANK MORGAN. — —

Nadprogram: DODATEK KOLOROWY

Początek I seansu o godz. 17.30 w niedziele i święta o godz. 15.30

KŁOPOT Z ŻONĄ

Pogawędka między przyjaciółmi w kawiarni.

— Tak, tak, moi drodzy, z damskimi nerwami zawsze jest kłopot. Do niedawna moja małżonka lękała się każdego szmeru. Lada szelest wystarczał, by ją zbudzić. Zrywał asię wówczas ze snu, krzycząc, że do mieszkania zakradli się złodzieje. Wytłumaczyłem jej wreszcie i przy pomocy świadków udowodniłem, że złodzieje nigdy nie hałasują.

— No i co? Przestała się bać?

— Gdzie tam! Teraz lęka się ciszy i znów spać nie może.

PRZEKONAJ SIĘ, ŻE ŚWIATŁO ELEKTRYCZNE JEST NAJTAŃSZYM ŚWIATŁEM. 1 kilowatogodzina pozwala na świecenie

żarówką	25	watową przez	40	godzin
	40	„ „	25	„
	60	„ „	16.6	„
	75	„ „	13.3	„
	100	„ „	10	„

Bezpłatnych fachowych wskazówek, jak należy racjonalnie oświetlać udziela nasz Wydział Propagandy.

ELEKTROWNIA OKRĘGOWA w ZAGŁĘBIU DĄBROWSKIM S. A

KINO „ZAGŁĘBIE"

DZIŚ DZIŚ

Kapitalna komedia wiedeńska jakiej dotąd nie widziały ekrany świata pt.

Trzej nicponie

wg. znanego wodewilu NESTROYA.

Precz smutek wszelki, bawmy się, śmiejmy się, bo nie wiemy jak długo świat będzie istniał.

w roli „Trzech Nicponi" **Paweł Hörbigier, Hans Rühmann i Hans Holt.**

Początek o godz. 17.30.

KINO „PATRIA"

Potężna epopea miłosna

Dramat, który wzruszy wszystkich

Dzieje Djablicy

(„Jezebel")

w roli głównej Bette Davis

KTO KOGO SIĘ BOI..

— Czytam właśnie, że kobiety są odważniejsze od mężczyzn

—Śmieszne! Kobieta boi się myszy!

— Słusznie! A tej kobiety boi się mężczyzna!

Budujmy szkoły

«PAMIĘTNIKI SZATANA»

Powieść

198)

Nie mówię ci baronie słów takich jakich ona używała; bo jeżeli, jak to mi kiedyś objawiłeś, wydasz. Eugienia chciała odpowiedzieś, ażeby się usprawiedliwić. Zaledwie wymówiła kilka wyrazów, aż otrzymała kilka policzków. Nazywam rzeczy ich właściwym imieniem. I nie pierwszy to raz się przytrafiło i nie pierwsza to była męczarnia, którą wycierpieć musiała biedna dziewczyna. Ażeby ci tego dowieść muszę ci powiedzieć bardzo nędzną okoliczność, tego nędznego życia.

Eugienia oddawała matce swojej cały owoc pracy dziennej: wiadomem było jaka była cena, nie można więc było nic usunąć. Powróciwszy do siebie, pracowała ona jeszcze dopóty, dopóki spać się nie położyła. Joanna obrachowała co to mogło przynosić i powiedziała: Ponieważ możesz jeszcze zapracować dziesięć sous wieczorem, musisz mi je oddać. Ale zamiłowanie strojów owładnęło Eugienią i kiedy matka spała snem twardym, wstawała ona, znów pracowała, i zbierała powoli zarobek nocny, oddawszy Joannie zarobek dzienny; a to jedynie dlatego żeby mogła mieć nowy kaftanik, lub świeżą chusteczkę. Wściekłość, jaka Joannę owładnęła, tym była żywszą, że to właśnie jej córka znieważała ją bezustannie pogardą, jaką zdawało się że uczuwała do życia, w jakim się zrodziła. I, wyznać muszę, obie okazywały w niej upór zacięty. Dla tego też, kiedy Eugienia ukazała się z swoim kaftanikiem w ręku i wyznała, że jest jej własnością, Joanna osłupiała na takie zuchwalstwo; chciała wyrwać to ubranie Eugienii, a ponieważ ta rzuciła je do swojego pokoju, Joanna ją uderzyła, i Eugienia dozwoliła, żeby ją matka wybiła, ponieważ obliczyła, że strój ten kosztować ją będzie trzydzieści nocy przepędzonych w pracy i razy otrzymane od matki. Ale, kiedy matka powiedziała, że podrze kaftanik. Eugienia bronić się zaczęła: stanęła przede drzwiami mówiąc, że zabić ją pierwej trzeba, a po tym dopiero odebrać kaftanik. Ta gwałtowność te razy, ponawiały się codziennie i aż do ostatnich, o których ci opowiadam, wywoływały one tylko łzy, które młodość wprędce osuszała. W tym dniu Eugienia, przelękniona ściganiem nieznajomego, powróciła do domu z zacnymi zamiarami; przybyła do matki swojej ażeby się jej zwierzyć z swoją obawą, ażeby zażądać, żeby ją odprowadzała przez dni kilka; chciała to wykonać w tym przekonaniu, że matka uzna za dobre jej ostrożność, a oto została przyjęta gromieniem i razami. Była tym tak oburzoną, że odepchnęła matkę, wołając:

— Matko! Matko strzeż się! Popchniesz mnie do złego.

— Ona mi grozi! Ona mi grozi.

I do wściekłości doprowadzona oporez, jakego nigdy nie doznawała, rzuiła się na Eugienię, którą sąsiedzi z rąk jej wyrwali; Joanna tymczasem napełniała korytarz złorzeczeniami przeciwko córce swojej.

— Ona o śmierć przyprawia Hieronima, zabije teraz dziecię swoje! — szepnął ktoś do ucha Eugienii.

I po raz pierwszy dziecię zapytało się samej siebie, czy sądząc po utrapieniach życia, mogła je być winną tej, która sie nazywała jej matką.

— Ależ ta kobieta była potworem — zawołał Luizzi.

— Nie, mói panie, nie. Gdyby Joanna była miała taką córkę, jaką ona była. Joanna nie biłaby jej tak często, ponieważ jej córka byłaby miała zgodne z jej naturą nawyknienia. Ale wasz świat tak jest umoralnionym, że to, co jest przymiotem u góry staje się wadą na dole; że staranność jakiej wymagacie od dzieci waszych, lud uważa za złe swoim; że nareszcie, wstydzące ludu zaś wstydzą się kobiety, która się stroi. Z drugiej strony, gdyby Joanna się kobiety, która się zaniedbuje, u biła swoją córkę, któraby do niej była podobna, ta byłaby mniej wycierpiała; samo tylko ciało uległoby cierpieniom! Joanna była w ten sposób wychowaną; to postępowanie wychowało uczciwą kobietę, bo ona była kobietą uczciwą, a biciem nie złamało jej ani ręki, ani nogi. Uznawała więc, że sprawiedliwym było, że się tak obchodzi z swoją córką, jak się z nią obchodzono: w tym dniu, kiedy jej dobrze nagadała Eugieni, byleby tylko wróciła do mieszkania, przyrzekła, że nic, nie zrobi Eugienia. Ona też powróciła, a matka przyjęła ją nowymi zniewagami; kiedy się nimi nasyciła, wołała do niej:

— Przeproś mnie!

— Za co? Za to żeś mnie matko wybiła?

— Przeproś mnie!

— Czy za to, że przez tydzień nie będę mogła pracować?

— Przeproś mnie!

— Czy za to, że nie chcę być dziewczyną złego prowadzenia?

d. c. n.

Prenumerata wynosi miesięcznie zł. 2

Adres Redakcji, Administracji i Drukarni: Sosnowiec, ul. Teatralna 1 a.

Telefony: Redakcji 6.16.92. Administracji 6.14.97.

Konto czekowe P. K. O. Katowice 304.247.

CENY OGŁOSZEŃ:

za wiersz milimetrowy przed tekstem 1 zł., w tekście 50 gr., za tekstem 40 gr. Ogłoszenia tabelaryczne 50 proc., a świąteczne 25 proc. drożej. — Drobne ogłoszenia po 10 groszy. Dla poszukujących pracy 5 groszy za wyraz. — Najmniej 1 złoty. — Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25 proc.

Wydawca: Helena Monsiorska. Druk. „Expres Zagłębia" Sosnowiec. Teatralna 1-a. Redaktor Tadeusz Lipski.